

По негова диктовка се съставя и оня противо-народенъ адресъ, въ който неговитѣ приятели, като осжждатъ униатството, обявяватъ се и противъ постѣпката на цариградскитѣ българи, изхвърлили многолѣтствието за патриарха отъ църковната служба. Такива адреси, макаръ патриаршията да ги прѣдизвиква навредъ по българско чрѣзъ своитѣ грѣцки владици, тя успѣва да добие само отъ Кюстендилъ, Нишъ, Враца, Бѣлоградчикъ, Ломъ и Видинъ. Че при тѣхното съставяне сж участвували освѣнъ грѣцки, още и сръбски агенти, показватъ най-добрѣ имената на протестиралитѣ градове, на които сръбитѣ бѣха хвърлили очи и, въ които поддържаха усиленa и ревностна пропаганда. Но тѣзи адреси не помогнаха нито на патриаршията, нито на нейнитѣ владици. И протестиралиятъ Нишъ скоро слѣдъ това застава на първо мѣсто между градоветѣ, рѣшили да отхвърлятъ фенерскитѣ си духовни началства¹⁾. Най-сетнѣ Калиникъ, подъ натиска на народното възмущение, се вижда принуденъ да избѣга отъ Нишъ²⁾.

Прѣзъ 1868 г. Нишъ вече е единъ отъ първитѣ български градове, които на празника св. Никола извършватъ тържествено славословие съ многолѣтствие и молитви за султана по случай признаването на българската църква и българската народност³⁾. Сжщата година Нишъ се сдобива съ двама българи муавини, единъ отъ които е билъ и покойния Драганъ Цанковъ. Такива муавини се даватъ и на градоветѣ: Цариградъ, Русе, Видинъ и Пловдивъ, отстѣпка направена отъ турското правителство на българската рая, както слѣдствие зачестилитѣ вече възстания, така и на борбитѣ за самостоятелна църква⁴⁾. А когато при екзархията се учрѣждава привремененъ смѣсенъ свѣтъ, нишката българска община участвува съ свой прѣдставителъ.

Какви чувства сж вълнували населението отъ този градъ прѣзъ това врѣме, най-добра характеристика ни дава изпращането на дѣда Виктора, тогава архимандритъ, за екзархийския съборъ. Когато той е тръгналъ, било недѣленъ день.

Калиника има подробно изложение въ „Видов дан“, г. III, бр. 15, стр. 1, кол. 2—3 отъ 2 февруари 1863 г.

¹⁾ Бурмовъ, стр. 170—171 и стр. 223.

²⁾ „Кад оно буну прквена распра између Грка и Бугара, Калиник умакне из Ниша“. Миличевъ, стр. 35.

³⁾ Бурмовъ, стр. 379—380.

⁴⁾ Н. Начовъ, Исакиѣ Груевъ, поменикъ. Лѣтописъ на бѣлг. академия на наукитѣ за 1912—1913 г., стр. 71.